

رویکردهای نوآورانه در مدیریت نقدینگی برای افزایش تاب‌آوری مالی در شرایط بحران

علی شیر طاهری^۱، مریم جوینده^۲، حسین زمانی زاد^۳

تاریخ پذیرش ۱۴۰۳/۱۱/۲۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۰۱

چکیده

مدیریت نقدینگی نقش کلیدی در حفظ ثبات مالی سازمان‌ها ایفا می‌کند، اما در شرایط بحرانی، روش‌های سنتی ممکن است ناکارآمد باشند. با گسترش نوسانات اقتصادی و بحران‌های مالی، سازمان‌ها نیازمند راهکارهای نوآورانه برای مدیریت نقدینگی و افزایش تاب‌آوری مالی هستند. این پژوهش با استفاده از روش مطالعات کتابخانه‌ای، تأثیر رویکردهای نوآورانه را بر مدیریت نقدینگی بررسی می‌کند. یافته‌ها نشان می‌دهد که این فناوری‌ها می‌توانند دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی را افزایش داده، ریسک‌های مالی را کاهش دهند و دسترسی به منابع مالی را بهبود بخشند. علاوه بر این، ابزارهای مالی نوین مانند اوراق قرضه سبز و سرمایه‌گذاری‌های اثرگذار، علاوه بر تقویت تاب‌آوری مالی، اهداف زیست‌محیطی و اجتماعی را نیز دنبال می‌کنند. با این حال، اجرای این نوآوری‌ها با چالش‌هایی نظیر هزینه‌های اولیه بالا و نیاز به نیروی متخصص همراه است. در نهایت، این پژوهش بر ضرورت همکاری میان سیاست‌گذاران و مدیران مالی برای توسعه و پذیرش فناوری‌های نوین در مدیریت نقدینگی تأکید دارد.

کلمه‌های کلیدی: نقدینگی، تاب‌آوری مالی، بحران مالی، رویکردهای نوآورانه، پیش‌بینی نقدینگی

۱- استادیار گروه مدیریت و حسابداری واحد لارستان، دانشگاه آزاد اسلامی، لارستان، ایران (نویسنده مسئول)،

Ashtaheri50@gmail.com

۲- استادیار گروه مدیریت و حسابداری واحد لارستان، دانشگاه آزاد اسلامی، لارستان، ایران

Maryamjooyande8181@gmail.com

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه حسابداری واحد لارستان، دانشگاه آزاد اسلامی، لارستان، ایران،

hosinzamanizad@gmail.com

۱- مقدمه

در دنیای امروز که با نوسانات اقتصادی شدید، بحران‌های غیرمنتظره و اختلالات جهانی مواجه هستیم، مدیریت نقدینگی به عنوان یکی از ارکان اصلی مدیریت مالی سازمان‌ها، اهمیت روزافزونی یافته است. نقدینگی، که به توانایی سازمان در پرداخت تعهدات کوتاه‌مدت خود اشاره دارد، نقش حیاتی در حفظ پایداری مالی و جلوگیری از ورشکستگی ایفا می‌کند (هیلیه و همکاران، ۲۰۱۹). بحران‌ها و تنش‌های پی‌درپی اقتصادی، لزوم توجه به نظریه‌ها و ایده‌های انعطاف‌پذیری و تاب‌آوری در زمینه‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را ضروری ساخته است. به این ترتیب، بسیاری از جوامع به پیاده‌سازی سیاست‌های تاب‌آوری در راستای مقابله با تغییرها و آسیب‌ها روی آورده‌اند (بریگوگلیو و همکاران، ۲۰۰۹).

با این حال، در شرایط بحرانی مانند بحران‌های اقتصادی، شیوع بیماری‌های همه‌گیر یا اختلالات زنجیره تأمین، سازمان‌ها با چالش‌های بزرگی در مدیریت نقدینگی مواجه می‌شوند. این چالش‌ها می‌توانند به کاهش شدید جریان‌های نقدی، محدودیت در دسترسی به منابع مالی و افزایش ریسک نقدینگی منجر شوند (ایواشینا و شارفستاین، ۲۰۱۰). در این شرایط، روش‌های سنتی مدیریت نقدینگی ممکن است ناکارآمد باشند و سازمان‌ها را به ریسک ورشکستگی نزدیک‌تر کنند.

مدیریت نقدینگی به فرآیند برنامه‌ریزی، کنترل و نظارت بر جریان‌های نقدی ورودی و خروجی یک سازمان اشاره دارد (بریگهام و هوستون، ۲۰۱۹). در شرایط عادی، سازمان‌ها با استفاده از روش‌های سنتی مانند پیش‌بینی جریان‌های نقدی، مدیریت حساب‌های دریافتی و پرداختی و حفظ ذخایر نقدی، می‌توانند نقدینگی خود را کنترل کنند. اما در وضعیت بحرانی، به دلیل ناتوانی در پیش‌بینی دقیق جریان‌های نقدی و نوسانات شدید در تقاضا، این روش‌ها ممکن است ناکافی باشند (کلاسنس و کوسه، ۲۰۱۳). به عنوان مثال، در بحران مالی سال ۲۰۰۸، بسیاری از سازمان‌ها به دلیل عدم توانایی در پیش‌بینی کاهش شدید جریان‌های نقدی و محدودیت در دسترسی به اعتبار دچار مشکلات جدی نقدینگی شدند (ایواشینا و شارفستاین، ۲۰۱۰). همچنین، در بحران ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹، بسیاری از شرکت‌ها با کاهش تقاضا

و اختلال در زنجیره تأمین مواجه شدند و به همین دلیل با کاهش شدید نقدینگی دست به گریبان شدند (هیئت ثبات مالی، ۲۰۲۰).

در این شرایط، نیاز به رویکردهای نوآورانه در مدیریت نقدینگی بیش از پیش احساس می‌شود. این رویکردها که شامل استفاده از فناوری‌های دیجیتال، هوش مصنوعی و پلتفرم‌های مالی آنلاین هستند، می‌توانند امکان پیش‌بینی دقیق‌تر جریان‌های نقدی و دسترسی بهتر به منابع مالی را فراهم کنند و تاب‌آوری مالی سازمان‌ها را در شرایط بحرانی افزایش دهند (لیننلوئکه، ۲۰۱۷). تاب‌آوری مالی به توانایی سازمان‌ها در حفظ عملکرد مالی خود در مواجهه با شوک‌های خارجی اشاره دارد و در شرایط بحرانی به‌عنوان یک مزیت رقابتی مهم به حساب می‌آید (مک‌کینزی و شرکا، ۲۰۲۱). برای مثال، سیستم‌های پرداخت دیجیتال و پلتفرم‌های مالی آنلاین، به سازمان‌ها این امکان را می‌دهند تا جریان‌های نقدی خود را در زمان‌های بحرانی به‌طور مؤثرتری مدیریت کنند (هیئت ثبات مالی، ۲۰۲۰).

با وجود اهمیت این موضوع، پژوهش‌های محدودی به بررسی رویکردهای نوآورانه در مدیریت نقدینگی پرداخته‌اند. بیشتر مطالعات موجود بر روش‌های سنتی مدیریت نقدینگی تمرکز دارند و نقش فناوری‌های نوین و استراتژی‌های جدید را در افزایش تاب‌آوری مالی نادیده می‌گیرند (گیدئون و همکاران، ۲۰۱۲). این شکاف پژوهشی، ضرورت انجام مطالعات جامع‌تر در این زمینه را به‌خوبی نمایان می‌کند. از این‌رو، هدف اصلی این مقاله بررسی و معرفی رویکردهای نوآورانه در مدیریت نقدینگی است که می‌توانند تاب‌آوری مالی سازمان‌ها را در شرایط بحرانی افزایش دهند. این مقاله همچنین به دنبال پاسخ‌گویی به این سؤال است که چگونه سازمان‌ها می‌توانند از فناوری‌ها و روش‌های نوین برای مدیریت مؤثرتر نقدینگی خود در شرایط بحرانی بهره‌برداری کنند و از این طریق، احتمال ورشکستگی را کاهش دهند.

۲- روش پژوهش

این مطالعه از یک رویکرد کیفی بهره می‌برد و بر مبنای مطالعات کتابخانه‌ای و مرور ادبیات، رویکردهای نوآورانه در مدیریت نقدینگی و تاب‌آوری مالی در شرایط بحران را بررسی می‌کند. منابع معتبر شامل مقالات علمی، کتاب‌ها و گزارش‌ها جمع‌آوری و به‌صورت سیستماتیک مرور

می‌شوند تا روندها و الگوهای موجود شناسایی شود. این پژوهش به مقایسه رویکردهای متفاوت و تأثیرات آنها بر مدیریت نقدینگی و تاب‌آوری مالی می‌پردازد. هدف اصلی استخراج نکات کلیدی و ارائه توصیه‌های عملی برای مدیران و تصمیم‌گیرندگان در حوزه مالی است. یافته‌های پژوهش به روشن ساختن چالش‌ها و راهکارهای نوآورانه در مدیریت مالی کمک خواهد کرد.

۳- مبانی نظری تحقیق

۳-۱- نقدینگی

نقدینگی تابعی از دارایی‌های جاری، بدهی‌های جاری و ترکیب آن‌هاست. سطح نقدینگی یک شرکت به میزان وجه نقد موجود، دارایی‌هایی که به راحتی قابل تبدیل به وجه نقد هستند، وضعیت سود یا زیان شرکت، تعهداتی که باید در آینده نزدیک پرداخت شوند و توانایی شرکت در تأمین وجه نقد از طریق انتشار اوراق بهادار یا دریافت وام بستگی دارد (چمبرز و لیسی، ۲۰۱۱).

اولین عنصر اساسی نقدینگی، مدت‌زمان لازم برای تبدیل یک دارایی به وجه نقد یا پرداخت بدهی‌های جاری است. هرچه این فرآیند سریع‌تر باشد، دارایی نقدشوندگی بیشتری دارد. دومین عنصر میزان دارایی‌های نقدی است که یک بنگاه اقتصادی باید منابع نقد کافی برای پوشش بدهی‌های مالی سررسیدشده خود داشته باشد. سومین عنصر هزینه است؛ دارایی زمانی نقد محسوب می‌شود که بتوان آن را به سرعت و با هزینه کم به وجه نقد تبدیل کرد. یک بنگاه اقتصادی زمانی نقد محسوب می‌شود که منابع مالی کافی برای پرداخت بدهی‌های مالی خود به موقع و با حداقل هزینه داشته باشد (مانس و زیتلو، ۲۰۰۵).

نقدینگی به توانایی یک بنگاه در پرداخت بدهی‌های جاری اشاره دارد و ارتباط نزدیکی با اندازه و ترکیب سرمایه در گردش بنگاه دارد. در شرایط یکسان، سطح بالاتر سرمایه در گردش نشان‌دهنده موقعیت نقدینگی قوی‌تر است، زیرا دارایی‌های جاری شرکت به راحتی قابل تبدیل

به وجه نقد بوده و منبع اصلی تأمین وجه نقد برای پرداخت بدهی‌های سررسیدشده به شمار می‌روند (شاپیرو، ۱۹۹۰).

۳-۲- تاب‌آوری

در مورد اینکه واژه «تاب‌آوری» به کدام حوزه علمی تعلق دارد، اختلاف نظر وجود دارد. برخی آن را مرتبط با حوزه بوم‌شناسی (اکولوژی) می‌دانند، درحالی‌که برخی دیگر معتقدند که این مفهوم به فیزیک تعلق دارد (لیوو و همکاران، ۲۰۰۵). تاب‌آوری که مفهومی چندبعدی و در حال گسترش است، نخستین‌بار در مطالعات منطقه‌ای مفهوم‌سازی شد و هدف از آن، تبیین تفاوت‌های اقتصادی میان مناطق مختلف بود (هیل و همکاران، ۲۰۱۲).

واژه «تاب‌آوری» معادل انگلیسی *Resilience* است که به معنای توانایی بازیابی، بهبود سریع، تغییر، شناوری، کشسانی و همچنین خاصیت فنری و ارتجاعی به‌کار رفته است (مریام-وبستر، ۲۰۰۶). این واژه را با معانی مختلفی از جمله قابلیت ارتجاع، فنریت، جهندگی، کشسانی، برگشت‌پذیری، بهبودپذیری، انعطاف‌پذیری و ترمیم‌پذیری بیان کرده‌اند (بریگوگلیو و همکاران، ۲۰۰۸).

۳-۳- تاب‌آوری مالی

تاب‌آوری مالی توانایی فرد در مدیریت شرایط مالی دشوار با دسترسی به توانمندی‌های داخلی و منابع خارجی است (کولشرشتا، ۲۰۲۳). این شامل مقاومت در برابر شوک‌های اقتصادی و مدیریت رفاه مالی در زمان‌های چالش‌برانگیز می‌شود (سالیگناک و همکاران، ۲۰۲۱). تاب‌آوری مالی شامل جنبه‌هایی همچون تعادل در بودجه‌ها، پرداخت قبوض و دسترسی به محصولات مالی و سازوکارهای حمایتی است (بیالوولسکی و همکاران، ۲۰۲۲).

تاب‌آوری مالی درجه یا امتیازی از ظرفیت سازمان برای همسویی منابع مالی با فعالیت‌های عملیاتی و تجهیز سازمان برای به حداکثر رساندن ارزش شرکت است. تاب‌آوری مالی شاخصی است برای سنجش توانایی شرکت در مواجهه با رویدادهای غیرمنتظره جریان نقدی با

رویکردهای نوآورانه در مدیریت نقدینگی برای افزایش ...

استقراض از منابع متعدد و متفاوت، افزایش سرمایه، فروش دارایی‌ها و هدایت عملیات سازمان در حالی که با شرایط ناپایدار و متغیر مواجه است. به‌علاوه، انعطاف‌پذیری مالی، توانایی سازمان را برای انجام اقدامات مؤثر برای تغییر زمان‌بندی جریان‌های نقدی به‌گونه‌ای تعریف می‌کند که به‌طور منطقی، مناسب، و به اندازه کافی به رویدادها و فرصت‌های غیرمنتظره پاسخ دهد. بر این اساس، اطلاعات دقیق و کافی در مورد جریان‌های نقدی جاری و آتی عامل اصلی در تعیین تاب‌آوری مالی سازمان‌ها، به‌ویژه شرکت‌ها است (لیو و همکاران، ۲۰۲۱).

۳-۴- نوآوری

نوآوری اجرای صحیح ایده‌های خلاقانه است. نوآوری انتخاب ایده‌های مناسب و اجرای صحیح فرآیند تبدیل آن‌ها به محصولات، خدمات و فرآیندها برای دستیابی به سود و رشد است. اگر سرمایه‌گذاران بخواهند ظرفیت نوآوری خود را افزایش دهند، به سطح بالایی از خلاقیت نیاز است. ایده جدید به درک نیاز مشتری جدید یا روش تولید جدید اشاره دارد و از طریق جمع‌آوری اطلاعات از دیدگاه کارآفرینی توسعه می‌یابد. در به‌کارگیری یک ایده جدید در قالب یک محصول، فرآیند یا خدمات، باید به کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری توجه شود (حسین و پاپاستاتوپولوس، ۲۰۲۲).

نوآوری زمانی اتفاق می‌افتد که یک ایده در قالب یک محصول، فرآیند یا خدمت از چرخه فناوری باشد و جریان نوآوری به کمک دگرگونی‌های مستمر در سازمان به نقاط به‌دست‌آمده برسد. نیاز به نوآوری در دنیایی که به‌سرعت در حال تغییر است افزایش می‌یابد. بنابراین، نوآوری برای رشد، رقابت و انطباق با نیازهای متغیر مشتری ضروری است (سیمونسون و مگنوسون، ۲۰۱۹).

۴- مرور ادبیات

سلیمانی (۱۳۹۶) در تحقیقی با عنوان «بررسی رابطه بحران مالی و نگهداشت وجه نقد بر ارزش شرکت در وضعیت عدم تقارن اطلاعاتی» بیان می‌دارد که در طی سال‌های اخیر بروز

بحران های مالی در سراسر دنیا باعث آن گردیده تا ارزش آفرینی شرکت ها با شبهات زیادی مواجه گردد.

شاهچرا و دهقان نیری (۱۳۹۷) در پژوهشی با نام « راهکارهای مدیریت منابع و مصارف برای کنترل ریسک نقدینگی در ایران» به بررسی ارتباط میان عوامل مؤثر بر ریسک نقدینگی و شاخص های نظام بانکی مؤثر بر مدیریت منابع و مصارف (نسبت بازده حقوق صاحبان سهام و نسبت بازده دارایی ها و ریسک اعتباری) پرداختند و به این نتیجه دست یافتند که بین این متغیرهای یاد شده و ریسک نقدینگی، ارتباط معناداری وجود دارد.

ایگدر (۱۴۰۱) در مقاله خود با عنوان: «نقش نوآوری مالی در افزایش تاب آوری (مقاومت) بخش بانکی»، به دنبال درک این موضوع بود که چگونه بانک ها می توانند انعطاف پذیری خود را در یک محیط مالی پویا افزایش دهند. این پژوهش بر روی ۱۰۵ نفر از کارکنان بانک شهر در سراسر کشور برای گرفتن نمونه انجام گرفت و یافته های آن نشان داد که عناصر نوآوری تاثیر مثبت و معنی داری بر روی تاب آوری بانک شهر دارند.

میرزایی و همکارانش در سال ۱۴۰۱ در پژوهشی با نام: «رابطه الگوی کنش اقتصادی و تاب آوری در مواجهه با بحران» کوشیده است تا شرایط تاب آوری جامعه ایران و اثر آن بر نوع کنش های اقتصادی خانوار را بررسی کند. نتایج پژوهش وی بیانگر این بود که در طبقات پایین، کنش های مقاومتی و در طبقات متوسط، کنش های بازایی و در طبقات بالا، کنش های خلاق بیشتری استفاده می شود. همچنین، نتایج نشان داد که جامعه بررسی شده به لحاظ وضعیت تاب آوری اوضاع مساعدی ندارد.

کمپلو و همکارانش (2012) بررسی کردند که شرکت های اروپایی چگونه در طول بحران مالی از خطوط اعتباری استفاده کردند. آن ها دریافتند که شرکت هایی که دسترسی محدودی به اعتبار داشتند، در طول بحران نسبت به شرکت های بزرگتر و سودآورتر، وجوه بیشتری از خطوط اعتباری خود برداشت کردند. یافته های آن ها نشان داد که خطوط اعتباری در طول بحران خشک نشدند و نقدینگی لازم را برای مقابله با رکود شدید فراهم کردند.

کونتوس (2018) رابطه بین سطح نقدینگی (سرمایه در گردش خالص و نسبت وجه نقد به بدهی‌های جاری) و سودآوری شرکت‌های کوچک و متوسط و شرکت‌های بزرگ در کرواسی را بررسی کرد. نتایج این مطالعه نشان داد که هیچ شواهد تجربی دال بر وجود رابطه منفی بین نقدینگی و سودآوری وجود ندارد.

بادیایف (۲۰۲۴) در پژوهش خود با عنوان: «رویکردهای نوآورانه برای مدیریت مالی بحران در زمینه تحول دیجیتال» رویکردهای نوآورانه‌ای برای مدیریت مالی در شرایط بحران را بررسی می‌کند و بر اتوماسیون، داده‌های بزرگ، هوش مصنوعی و فناوری بلاک چین برای افزایش انعطاف‌پذیری مالی تأکید می‌کند. وی در پایان چنین نتیجه می‌گیرد که این ابزارها دقت را افزایش می‌دهند، خطاهای انسانی را کاهش می‌دهند و پاسخ‌های به‌موقع را ممکن می‌سازند، که برای مدیریت مؤثر نقدینگی در بحران‌ها ضروری است.

این ادبیات موجود چارچوبی محکم برای درک استراتژی‌های نوآورانه در بحران‌های اقتصادی فراهم می‌کند. نظریه‌های کارآفرینی و نوآوری بر اهمیت شناسایی و بهره‌برداری از فرصت‌ها، مقاومت، انعطاف‌پذیری و نقش تحول دیجیتال و تنوع‌بخشی تأکید دارند. شواهد تجربی از این ایده حمایت می‌کنند که استراتژی‌های نوآورانه و پیش‌دستانه که با شرایط متغیر بازار و نیازهای مشتریان سازگار هستند، برای عبور از رکود اقتصادی ضروری هستند.

۵- روندهای نوظهور در نوآوری مالی

تحلیل ادبیات پژوهش نشان می‌دهد که چندین روند نوظهور در نوآوری مالی برای افزایش تاب‌آوری اقتصادی در بازار جهانی نامطمئن در حال شکل‌گیری است. یکی از روندهای قابل توجه، پذیرش راهکارهای فین‌تک است که از پیشرفت‌های فناوری مانند بلاک‌چین، هوش مصنوعی و تحلیل داده‌های کلان بهره می‌برد تا فرآیندهای مالی را بهینه‌سازی کرده و مدیریت ریسک را بهبود بخشد (آرنر و همکاران، ۲۰۱۵). نوآوری‌های فین‌تک فرصت‌های جدیدی برای کاهش هزینه‌ها، افزایش بهره‌وری و بهبود شفافیت در تراکنش‌های مالی ایجاد می‌کند که به تاب‌آوری اقتصادی کمک می‌نماید (چن و همکاران، ۲۰۱۷).

ظهور راه‌حل‌های فین‌تک، همچون فناوری بلاک‌چین و هوش مصنوعی، فرصت‌های قابل توجهی برای تقویت تاب‌آوری اقتصادی ارائه می‌دهد. این فناوری‌ها مکانیسم‌های کارآمد و شفاف برای معاملات مالی فراهم می‌کنند که هزینه‌های عملیاتی را کاهش داده و توانایی‌های مدیریت ریسک را افزایش می‌دهند (آرنر و همکاران، ۲۰۱۵). به عنوان مثال، بلاک‌چین معاملات امن و غیرمتمرکز را تسهیل می‌کند، که وابستگی به واسطه‌های سنتی را کاهش داده و خطر تقلب و دستکاری را می‌کاهد (سوان، ۲۰۱۵). به همین ترتیب، الگوریتم‌های هوش مصنوعی امکان تحلیل پیش‌بینی‌کننده را فراهم می‌کنند که به نهادهای مالی این امکان را می‌دهد تا روندهای بازار را بهتر پیش‌بینی کرده و استراتژی‌های خود را به طور مؤثرتری تنظیم کنند (بیسواس و همکاران، ۲۰۱۸). با بهره‌برداری از این نوآوری‌های فین‌تک، اقتصادها می‌توانند تاب‌آوری خود را در برابر شوک‌های اقتصادی بهبود بخشیده و به تغییرات شرایط بازار واکنش سریع‌تری نشان دهند.

فناوری بلاک‌چین امکان انجام تراکنش‌های هم‌تابه‌همتا را به صورت امن و شفاف فراهم می‌کند و وابستگی به واسطه‌های مالی سنتی را کاهش داده و موجب افزایش شمول مالی می‌شود (سوان، ۲۰۱۵). به همین ترتیب، تحلیل‌های پیش‌بینی‌کننده مبتنی بر هوش مصنوعی به مؤسسات مالی کمک می‌کند روندهای بازار را بهتر پیش‌بینی کنند و ریسک‌ها را کاهش دهند، که این امر موجب تقویت تاب‌آوری آن‌ها در برابر شوک‌های اقتصادی می‌شود (بیسواس و همکاران، ۲۰۱۸).

علاوه بر این، تأمین مالی پایدار به عنوان یک راهبرد کلیدی برای تقویت تاب‌آوری اقتصادی در برابر چالش‌های محیط‌زیستی و اجتماعی مطرح شده است. ابتکاراتی مانند اوراق قرضه سبز و سرمایه‌گذاری‌های اثرگذار، سرمایه‌ها را به پروژه‌های مسئولانه از نظر زیست‌محیطی و اجتماعی هدایت کرده و ثبات اقتصادی بلندمدت را تقویت می‌کند (فام، ۲۰۲۰).

ابتکارات مالی پایدار، مانند اوراق قرضه سبز و سرمایه‌گذاری تأثیرگذار، اولویت را به سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مسئولیت‌پذیر زیست‌محیطی و اجتماعی می‌دهند که به ثبات

اقتصادی بلندمدت کمک می‌کنند (فام، ۲۰۲۰). این ابتکارات نه تنها ریسک‌های زیست‌محیطی را کاهش می‌دهند بلکه فرصت‌های جدیدی برای رشد و نوآوری اقتصادی ایجاد می‌کنند (کلارک، ۲۰۱۹). به عنوان مثال، اوراق قرضه سبز برای تأمین مالی پروژه‌هایی که به توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و کاهش تغییرات اقلیمی کمک می‌کنند، استفاده می‌شود و وابستگی به سوخت‌های فسیلی را کاهش داده و توسعه پایدار را ترویج می‌کند (فام، ۲۰۲۰). به همین ترتیب، سرمایه‌گذاری تأثیرگذار سرمایه‌ها را به سوی ابتکاراتی هدایت می‌کند که نتایج اجتماعی و زیست‌محیطی مثبت ایجاد می‌کنند و بازده مالی را با اهداف اجتماعی هم‌راستا می‌کند (کلارک، ۲۰۱۹). با ادغام اصول مالی پایدار در استراتژی‌های سرمایه‌گذاری، اقتصادها می‌توانند تاب‌آوری خود را در برابر چالش‌های زیست‌محیطی و اجتماعی تقویت کرده و رشد فراگیر و پایدار را ترویج دهند.

در مجموع، تحلیل‌ها پتانسیل تحول‌آفرین استراتژی‌های نوآورانه مالی در تقویت تاب‌آوری اقتصادی در یک بازار جهانی نامطمئن را برجسته می‌کند. با پذیرش نوآوری‌های فین‌تک و اصول مالی پایدار، اقتصادها می‌توانند اکوسیستم‌های مالی خود را متنوع کرده، شیوه‌های مدیریت ریسک خود را بهبود داده و توسعه فراگیر را ترویج دهند. با این حال، پرداختن به چالش‌های مقرراتی، فناوری و اخلاقی برای استفاده کامل از این استراتژی‌ها و اطمینان از این که آن‌ها به رفاه مشترک کمک می‌کنند، ضروری است.

۶- رویکردهای نوآورانه در مدیریت نقدینگی

رویکردهای نوآورانه در مدیریت نقدینگی برای افزایش تاب‌آوری مالی در شرایط بحران بسیار حائز اهمیت‌اند. این رویکردها با بهره‌گیری از تحول دیجیتال، استراتژی‌های پیشرفته مالی و تکنیک‌های مدیریت ریسک، به سازمان‌ها کمک می‌کنند تا در برابر شوک‌های اقتصادی مقاومت کرده و ثبات خود را حفظ کنند. با ادغام فناوری‌هایی مانند هوش مصنوعی، بلاک‌چین و تحلیل کلان‌داده، شرکت‌ها می‌توانند فرآیندهای مالی را خودکارسازی کرده، شفافیت را افزایش دهند و قابلیت تصمیم‌گیری خود را بهبود بخشند. علاوه بر این، متنوع‌سازی سبد

سرمایه‌گذاری و مدیریت راهبردی جریان نقدینگی از استراتژی‌های اساسی برای کاهش ریسک‌های ناشی از نوسانات بازار هستند. در ادامه، این رویکردهای نوآورانه به تفصیل بررسی می‌شوند:

۶-۱- تحول دیجیتال و اتوماسیون

اتوماسیون فرآیندهای مالی نقش اساسی در بهبود مدیریت نقدینگی در دوران بحران دارد، زیرا باعث ساده‌سازی عملیات، کاهش خطاها و تسهیل تصمیم‌گیری سریع می‌شود. با خودکارسازی فرآیندهای مالی، سازمان‌ها می‌توانند واکنش‌پذیری خود را نسبت به تغییرات بازار افزایش دهند و در نتیجه، حتی در شرایط دشوار نیز نقدینگی خود را حفظ کنند. اتوماسیون فرآیندهای مالی با استفاده از راهکارهای نرم‌افزاری مدرن، می‌تواند خطاهای انسانی را به میزان قابل توجهی کاهش داده و سرعت و دقت پردازش داده‌های مالی را افزایش دهد. این امر امکان واکنش سریع‌تر به تغییرات بازار را فراهم کرده و منابع را برای تصمیم‌گیری‌های راهبردی آزاد می‌کند (بادیایف، ۲۰۲۴).

فناوری بلاک‌چین با ایجاد شفافیت و امنیت در تراکنش‌های مالی، ریسک‌های مربوط به کلاهبرداری را کاهش داده و از صحت داده‌ها اطمینان حاصل می‌کند. ماهیت غیرمتمرکز آن، اطلاعات را در برابر تغییرات غیرمجاز مقاوم و بسیار ایمن می‌سازد (بادیایف، ۲۰۲۴).

۶-۱-۱- افزایش دقت و سرعت

RPA می‌تواند تراکنش‌ها را با سرعتی بسیار بالاتر از روش‌های دستی پردازش کند و مدیریت به موقع نقدینگی را در شرایط بحران تضمین نماید (کولکاری و بانسال، ۲۰۲۳). اتوماسیون، خطاهای انسانی را در ورود و تطبیق داده‌ها به حداقل می‌رساند و دقت گزارش‌های مالی را بهبود می‌بخشد (بادیایف، ۲۰۲۴).

۶-۱-۲- بهینه‌سازی منابع

با خودکارسازی وظایف تکراری، سازمان‌ها می‌توانند منابع انسانی را به بخش‌های مهم‌تر اختصاص دهند و بهره‌وری کلی را افزایش دهند (راجپوت و همکاران، ۲۰۲۴). ربات‌های مالی

رویکردهای نوآورانه در مدیریت نقدینگی برای افزایش ...

می‌توانند به صورت مداوم فعالیت کرده و بینش‌های لحظه‌ای و هشدارهای لازم را برای مدیریت نقدینگی ارائه دهند (لی، ۲۰۲۰).

۶-۱-۳- افزایش کارایی عملیاتی

اتوماسیون، زمان صرف‌شده برای انجام وظایف تکراری مانند ورود داده‌ها و تطبیق حساب‌ها را کاهش داده و به تیم‌های مالی امکان می‌دهد بر تصمیمات راهبردی تمرکز کنند (بادیایف، ۲۰۲۴).

فناوری‌های هوشمند اتوماسیون فرآیند (IPA)، از جمله اتوماسیون فرآیند رباتیک (RPA) و هوش مصنوعی (AI)، دقت و کارایی عملیات مالی را افزایش می‌دهند که این امر در دوران بحران حیاتی است (راجپوت و همکاران، ۲۰۲۴).

۶-۱-۴- بهبود مدیریت جریان نقدی

خودکارسازی فرآیندهای مدیریت اعتباری به ارزیابی اعتبار مشتریان و تعیین شرایط پرداخت کمک کرده و ریسک مشکلات جریان نقدی را کاهش می‌دهد (اکسپلورینگ کردیت مینیمنت اتوماسیون، ۲۰۲۲). شرکت‌هایی که از اتوماسیون استفاده می‌کنند، به وجه نقد احتیاطی کمتری نیاز دارند، زیرا انعطاف‌پذیری عملیاتی آن‌ها افزایش می‌یابد که این موضوع در دوران رکود مالی بسیار مفید است (بیتس و همکاران، ۲۰۲۴؛ بیتس و همکاران، ۲۰۲۳).

۶-۱-۵- کاهش ریسک

اتوماسیون، خطاهای انسانی را به حداقل رسانده و قابلیت اطمینان داده‌های مالی را افزایش می‌دهد، که برای مدیریت مؤثر نقدینگی در دوران بحران ضروری است (بادیایف، ۲۰۲۴). مدل‌های مبتنی بر هوش مصنوعی قادرند بحران‌های مالی بالقوه را پیش‌بینی کنند و اقدامات پیشگیرانه‌ای را برای حفظ نقدینگی پیشنهاد دهند (لی، ۲۰۲۰).

فناوری‌هایی مانند بلاک‌چین، سوابق تراکنش‌ها را به صورت ایمن و شفاف ثبت می‌کنند، که این امر خطرات مربوط به کلاهبرداری را کاهش داده و از یکپارچگی داده‌ها اطمینان حاصل می‌کند (بادیایف، ۲۰۲۴).

۶-۲- متنوع‌سازی و مدیریت ریسک

متنوع‌سازی سبد سرمایه‌گذاری در طبقات مختلف دارایی و مناطق جغرافیایی، یک استراتژی کلیدی برای کاهش ریسک‌های ناشی از نوسانات بازار است. این رویکرد به سازمان‌ها کمک می‌کند تا در برابر تغییرات نامطلوب بازار تاب‌آورتر باشند (عقیق و همکاران، ۲۰۲۴). با توزیع سرمایه‌گذاری‌ها در دسته‌های مختلف دارایی، به‌ویژه در دارایی‌های با همبستگی پایین، سازمان‌ها می‌توانند تأثیر منفی نوسانات بازار را کاهش دهند و از اثرات ناخواسته ناشی از بحران‌ها مصون بمانند (مارکویتز، ۱۹۵۲).

به عنوان مثال، سرمایه‌گذاری همزمان در سهام، اوراق قرضه و دارایی‌های مستغلات می‌تواند از آسیب‌پذیری سبد سرمایه‌گذاری در برابر نوسانات زمان‌هایی همچون رکود اقتصادی بکاهد (بکارت و هاروی، ۲۰۰۳).

استراتژی‌های پیشرفته مدیریت ریسک، مانند ارزش در معرض خطر (Value at Risk) یا VaR، آزمون تنش (Stress Testing) و تحلیل سناریو، ابزارهای حیاتی برای ارزیابی و مدیریت ریسک‌های نقدینگی هستند. VaR به سازمان‌ها این امکان را می‌دهد که میزان بیشترین زیان مالی که ممکن است در یک بازه زمانی مشخص بروز کند را تعیین کنند و بدین ترتیب احتمال ریسک‌های مالی را بهتر ردیابی کنند (جوریون، ۲۰۰۷). آزمون تنش نیز به شبیه‌سازی سناریوهای شدید اقتصادی کمک می‌کند و سازمان‌ها را برای مواجهه با شرایط مختلف و پیش‌بینی تأثیرات منفی احتمالی آماده می‌سازد (CCC, ۲۰۱۷).

علاوه بر این، تحلیل سناریو به سازمان‌ها اجازه می‌دهد تا تأثیرات مختلف شرایط اقتصادی و سیاسی را بر سبد سرمایه خود شبیه‌سازی کنند و تصمیمات بهتری در خصوص تخصیص منابع مالی اتخاذ نمایند (برک و دمارتزو، ۲۰۲۰). این روش‌ها به سازمان‌ها کمک می‌کنند که نه تنها ریسک‌های موجود را مدیریت کنند بلکه به شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در شرایط مختلف نیز بپردازند.

استفاده از ابزارهای مشتقه مالی، مانند گزینه‌ها و قراردادهای آتی، به مدیریت ریسک و متنوع‌سازی سبد سرمایه نیز کمک می‌کند. این ابزارها به سازمان‌ها این امکان را می‌دهند که

رویکردهای نوآورانه در مدیریت نقدینگی برای افزایش ...

ریسک‌های مربوط به نوسانات بازار را پوشش دهند و همچنین از تغییرات قیمت‌ها بهره‌برداری کنند (بلک و اسکولز، ۱۹۷۳).

به عنوان مثال، استفاده از قراردادهای اختیار خرید (Call Options) می‌تواند به سرمایه‌گذاران این امکان را بدهد که در صورت افزایش قیمت دارایی‌ها، از سود بیشتری برخوردار شوند، در حالی که در صورت کاهش قیمت، خسارت‌های ناشی از آن محدود خواهد بود (پاسوپولتی، ۲۰۲۴).

در نتیجه، تطبیق استراتژی‌های متنوع‌سازی با تکنیک‌های مدیریت ریسک می‌تواند به سازمان‌ها در بهبود تاب‌آوری مالی و افزایش پایداری در برابر نوسانات بازار کمک کند. مدیریت این ریسک‌ها به سرمایه‌گذاران و مدیران مالی این امکان را می‌دهد که با اطمینان بیشتری به تصمیم‌گیری در مورد عوارض بازار بپردازند و از فرصت‌های بالقوه بهره‌برداری کنند.

۳-۶- پویایی جریان نقدینگی و برنامه‌ریزی راهبردی

درک پویایی جریان نقدینگی از طریق مدل‌هایی مانند مدیریت جریان نقدی (Cash Flow Management) یا (CFM) و راهکارهای راهبردی جریان نقدی (Cash Flow Strategies) یا (CFS) برای تقویت تاب‌آوری مالی ضروری است. این مدل‌ها به سازمان‌ها کمک می‌کنند تا با برنامه‌ریزی مؤثر و استفاده بهینه از منابع مالی، جریان نقدی مثبت را حفظ کرده و به بهبود وضعیت مالی خود دست یابند (لولاج و مینگزورا، ۲۰۲۴).

۳-۶-۱- مدیریت جریان نقدی (CFM)

مدیریت جریان نقدی به فرآیند تجزیه و تحلیل، پیش‌بینی و بهینه‌سازی ورودی‌ها و خروجی‌های نقدی در یک سازمان اشاره دارد. این فرآیند شامل شناسایی زمان‌های بحرانی در جریان نقدی، پیش‌بینی نوسانات و نیازهای مالی و همچنین تعیین استراتژی‌های مؤثر برای تأمین و بهینه‌سازی منابع نقدی است (دلوف، ۲۰۰۳). به عنوان مثال، از طریق تجزیه و تحلیل تاریخیچه جریان نقدی و پیش‌بینی تغییرات بازار، سازمان‌ها می‌توانند زمان‌های مناسب برای

دریافت مالیات، فروش و تأمین مالی اضافی را شناسایی کنند و از این طریق نقدینگی خود را بهبود ببخشند (گارسیا و همکاران، ۲۰۰۷).

۶-۳-۲- راهکارهای راهبردی جریان نقدی (CFS)

راهکارهای راهبردی جریان نقدی، به مجموعه اقداماتی اشاره دارند که سازمان‌ها برای مدیریت و بهینه‌سازی جریان نقدی خود اتخاذ می‌کنند. این شامل برنامه‌ریزی درازمدت برای جذب و پرداخت نقدی، استفاده از فناوری‌های نوین برای نظارت و مدیریت نقدینگی و بهینه‌سازی فرآیندهای تأمین مالی و سرمایه‌گذاری است (کروسل و اشمید، ۲۰۱۴). با اجرای این راهکارها، سازمان‌ها می‌توانند در شرایط بحرانی، تأثیرات منفی نوسانات بازار را کاهش دهند و به کارایی مالی بهتری دست یابند.

۶-۳-۳- نظارت مستمر و بهینه‌سازی راهبردی

نظارت مستمر بر جریان نقدی و تحلیل دقیق داده‌های مالی به شرکت‌ها این امکان را می‌دهد که به صورت سریع و مؤثر به چالش‌های مالی پاسخ دهند. بهینه‌سازی راهبردی جریان نقدی از طریق فناوری‌های نوین مانند نرم‌افزارهای مدیریت مالی و ابزارهای تحلیل داده می‌تواند به سازمان‌ها در شناسایی الگوهای مخفی در جریان نقدی کمک کند و آنها را برای تصمیمات مالی هوشمندتر آماده کند (آلمیدا، کامپلو و وایسباخ، ۲۰۰۴).

مضاف بر این، استفاده از تحلیل‌های پیش‌بینی‌کننده و سنجش‌های شبیه‌سازی، به شرکت‌ها کمک می‌کند تا تأثیرات احتمالی تغییرات در شرایط اقتصادی، سیاست‌های دولتی و تقاضای بازار را بررسی کنند. این استراتژی‌های تحلیل و پیش‌بینی می‌توانند نقش مهمی در کاهش ریسک‌های مربوط به نقدینگی و بهبود عملکرد مالی سازمان‌ها ایفا کنند (وانگ و هو، ۲۰۱۸). با ادغام مدیریت مؤثر جریان نقدی و راهکارهای استراتژیک، سازمان‌ها توانایی بیشتری برای عبور از شرایط بحرانی و حفظ تاب‌آوری مالی خود پیدا می‌کنند. این رویکرد نه تنها به افزایش جریان نقدی مثبت کمک می‌کند بلکه به ایجاد یک سیستم مالی پایدار و مقاوم در برابر نوسانات بازار منجر می‌شود.

۶-۴-۱- حفاظت مالی و تأمین مالی ریسک بلایا

تأمین مالی ریسک از پیش تنظیم شده و صندوق‌های حاکمیتی برای مقابله با بلایا به دولت‌ها کمک می‌کند تا در شرایط بحرانی، به منابع مالی مورد نیاز دسترسی داشته و تعادل مالی خود را حفظ کنند. این استراتژی‌ها، به ویژه در مناطق آسیب پذیر، می‌تواند اثرات منفی بلایا را کاهش دهند و از طریق تأمین مالی سریع و مؤثر، به بازسازی و بهبود زیرساخت‌ها کمک کنند (بنسون و کلی، ۲۰۰۴).

۶-۴-۱- راهبردهای تأمین مالی بلایا

صندوق‌های حاکمیتی و همچنین سازوکارهای تأمین مالی برای بلایا، به دولت‌ها این امکان را می‌دهند که از قبل به برنامه‌ریزی مالی برای بلایا پرداخته و با تخصیص درآمدهای مالیاتی یا استفاده از منابع استقراری، به سرعت به منابع مالی مورد نیاز در شرایط اضطراری دست یابند (کارتر و همکاران، ۲۰۱۳). این راهبردها در حال تکامل هستند تا ابزارهای مالی را به شکل بهتری با تعهدات مالی تطبیق دهند و تاب‌آوری مالی را در برابر شوک‌های ناشی از بلایا افزایش دهند. به عنوان مثال، ایجاد بیمه بلایای طبیعی و برنامه‌های تأمین مالی سنتی می‌تواند زبان‌های مالی ناشی از بلایا را کاهش دهد و توانایی دولت‌ها در مقابله با بحران‌ها را تقویت کند (هولزمن و همکاران، ۲۰۱۲).

۶-۴-۲- نوآوری‌های فناوری و داده‌ها

نوآوری‌هایی مانند داده‌های مشاهدات زمین و فناوری‌های مالی (Fintech) نقش مهمی در تقویت سیستم‌های تاب‌آوری مالی در برابر شوک‌های ناشی از بلایا ایفا می‌کنند. داده‌های مشاهدات زمین به دولت‌ها و سازمان‌ها این امکان را می‌دهند تا بلایا را به‌طور دقیق‌تری پیش‌بینی کرده و به‌موقع واکنش نشان دهند. این نوع داده‌ها می‌تواند به طراحی بهتر سیاست‌های مدیریت بحران و تخصیص منابع مالی کمک کند (راوالیون و چن، ۲۰۱۹).

توسعه فناوری‌های مالی نیز فرایند تأمین مالی بلایا را سریع‌تر و کارآمدتر کرده است. استفاده از بلاک‌چین و سیستم‌های پرداخت دیجیتال می‌تواند به تسهیل تأمین مالی و انتقال سریع وجوه به مناطق آسیب دیده کمک کند. این نوآوری‌ها به سازمان‌ها این امکان را می‌دهند

که به سرعت به نیازهای مالی اضطراری پاسخ دهند و از هدر رفتن منابع جلوگیری کنند (ژائو و همکاران، ۲۰۱۸).

۷- چالش‌ها و فرصت‌ها در پیاده‌سازی راهبردهای نوآورانه مالی

با وجود مزایای بالقوه، پیاده‌سازی راهبردهای نوآورانه مالی با چالش‌ها و موانع مختلفی مواجه است که باید برای دستیابی به پتانسیل کامل آن‌ها برطرف شوند. یکی از چالش‌های مهم، عدم قطعیت‌های مقرراتی و چارچوب‌های مقرراتی پراکنده در حوزه‌های قضائی مختلف است (آرنر و همکاران، ۲۰۱۵).

سرعت بالای نوآوری‌های فناوری اغلب از پاسخ‌های مقرراتی پیشی می‌گیرد و تاخیر در مقررات ایجاد می‌شود که پذیرش راهکارهای فین‌تک را مختل می‌کند. همسان‌سازی استانداردهای مقرراتی و تقویت همکاری میان مقامات ناظر، ذینفعان صنعت و سیاست‌گذاران برای ایجاد یک محیط تسهیل‌کننده نوآوری مالی ضروری است. علاوه بر این، نگرانی‌ها در خصوص حریم خصوصی داده‌ها، امنیت سایبری و پیامدهای اخلاقی چالش‌های بزرگی را برای پذیرش راهکارهای فین‌تک ایجاد می‌کنند. پرداختن به این نگرانی‌ها نیازمند تدابیر امنیتی قوی، چارچوب‌های شفاف حاکمیت داده و دستورالعمل‌های اخلاقی برای استفاده مسئولانه از فناوری‌های نو ظهور است (بیسواس و همکاران، ۲۰۱۸).

با وجود این چالش‌ها، استراتژی‌های نوآورانه مالی فرصت‌های جدیدی برای افزایش تاب‌آوری اقتصادی و رفع آسیب‌پذیری‌های سیستمی در بازار جهانی ارائه می‌دهند. به عنوان مثال، پلتفرم‌های مالی غیرمتمرکز (DeFi) که بر بستر فناوری بلاک‌چین ساخته شده‌اند، کانال‌های جایگزین برای دسترسی به خدمات مالی و دور زدن واسطه‌های سنتی ارائه می‌دهند (زوهر، ۲۰۱۵). پلتفرم‌های DeFi وام‌دهی همتابه‌همتا، مدیریت دارایی خودکار و صرافی‌های غیرمتمرکز را ممکن می‌سازند که به شمول مالی بیشتر و کاهش ریسک‌های سیستمی مرتبط با مؤسسات مالی متمرکز کمک می‌کنند (زوهر، ۲۰۱۵).

به‌طور مشابه، ظهور سرمایه‌گذاری اثرگذار و اوراق قرضه اثر اجتماعی نشان‌دهنده تمایل فزاینده سرمایه‌گذاران به هماهنگ کردن بازده‌های مالی با نتایج مثبت اجتماعی و زیست‌محیطی است (کلارک، ۲۰۱۹). با هدایت سرمایه‌گذاری‌ها به سمت پروژه‌هایی که مزایای اجتماعی و زیست‌محیطی قابل اندازه‌گیری ایجاد می‌کنند، سرمایه‌گذاری اثرگذار به تاب‌آوری اقتصادی و اهداف توسعه پایدار کمک می‌کند.

۸- نتیجه‌گیری

مدیریت نقدینگی به عنوان یکی از مهم‌ترین جنبه‌های مدیریت مالی، به ویژه در شرایط بحرانی، نقشی کلیدی در حفظ ثبات و تاب‌آوری سازمان‌ها ایفا می‌کند. بحران‌های اقتصادی، مانند رکود مالی، همه‌گیری‌ها و اختلالات زنجیره تأمین، نشان داده‌اند که روش‌های سنتی مدیریت نقدینگی اغلب برای مواجهه با نوسانات شدید و عدم قطعیت‌های موجود کافی نیستند. در این راستا، بهره‌گیری از رویکردهای نوآورانه نظیر فناوری‌های نوینی همچون هوش مصنوعی، بلاک‌چین و تحلیل کلان‌داده، می‌تواند به سازمان‌ها کمک کند تا جریان‌های نقدی خود را به‌طور دقیق پیش‌بینی کرده، ریسک‌های مالی را کاهش دهند و منابع مالی لازم را حتی در شرایط بحرانی تأمین کنند. این رویکردها نه تنها کارایی و دقت را افزایش می‌دهند، بلکه انعطاف‌پذیری و سرعت تصمیم‌گیری را نیز بهبود می‌بخشند؛ امری که در شرایط بحرانی حیاتی است.

فناوری‌های نوین مانند بلاک‌چین و هوش مصنوعی، با فراهم‌سازی شفافیت، امنیت و تحلیل‌های پیش‌بینی‌کننده، امکان مدیریت کارآمدتر نقدینگی را فراهم می‌کنند. همچنین رویکردهایی نظیر تأمین مالی پایدار و ابزارهای مالی نوین مانند اوراق قرضه سبز و سرمایه‌گذاری‌های اثرگذار، علاوه بر تقویت تاب‌آوری مالی، اهداف زیست‌محیطی و اجتماعی را نیز محقق می‌سازند. این ابزارها به سازمان‌ها و اقتصادها کمک می‌کنند تا در برابر تغییرات محیطی و اجتماعی غیرمنتظره نیز مقاوم‌تر شوند. با این حال، پیاده‌سازی این نوآوری‌ها با چالش‌هایی مانند هزینه‌های اولیه بالا، نیاز به نیروی انسانی متخصص و موانع مقرراتی همراه

است. رفع این چالش‌ها نیازمند همکاری نزدیک میان سیاست‌گذاران، سازمان‌ها و نهادهای مالی است تا این تحول فناورانه به صورت گسترده و مؤثر به کار گرفته شود. در نهایت، رویکردهای نوآورانه در مدیریت نقدینگی نه تنها از ورشکستگی سازمان‌ها در شرایط بحرانی جلوگیری می‌کنند، بلکه مزیت رقابتی قابل توجهی را نیز برای آن‌ها به ارمغان می‌آورند. با سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوین و ایجاد زیرساخت‌های مناسب، سازمان‌ها می‌توانند به طور مؤثرتری با بحران‌های مالی مقابله کرده و تاب‌آوری خود را افزایش دهند. علاوه بر این، استفاده از این رویکردها می‌تواند به بهبود کلی نظام مالی کمک کند و اقتصاد جهانی را در برابر شوک‌های آینده مقاوم‌تر سازد. بنابراین، ادغام نوآوری‌های فناورانه با استراتژی‌های مالی، نه تنها یک ضرورت برای مدیریت بحران‌های مالی است، بلکه به عنوان یک فرصت برای ایجاد رشد پایدار و فراگیر در اقتصاد جهانی شناخته می‌شود.

۹- پیشنهادها

تحقیقات آینده می‌تواند بر ارزیابی تأثیر بلندمدت استراتژی‌های نوآورانه مالی بر تاب‌آوری اقتصادی، نقش چارچوب‌های مقرراتی در تسهیل نوآوری مالی و بررسی پیامدهای اخلاقی فناوری‌های نوظهور در مالیه تمرکز کند.

تحقیقات مستمر درباره فناوری‌های نوظهور و ادغام آن‌ها در سیستم‌های مالی، برای توسعه چارچوب‌هایی که تاب‌آوری و پایداری کسب‌وکارها را در برابر بحران‌های آینده افزایش می‌دهند، امری حیاتی است.

پیاده‌سازی تدابیر امنیتی قوی و چارچوب‌های شفاف حاکمیت داده برای حفاظت از اطلاعات مالی و کاهش ریسک‌های امنیتی. این امر به ایجاد اعتماد و اطمینان در استفاده از راهکارهای نوآورانه مالی کمک خواهد کرد.

حمایت از ابتکارات مالی پایدار مانند اوراق قرضه سبز و سرمایه‌گذاری‌های اثرگذار برای تقویت تاب‌آوری اقتصادی و حمایت از اهداف توسعه پایدار. این امر می‌تواند با ارائه مشوق‌های مالی و تسهیلات قانونی به سرمایه‌گذاران، به جذب سرمایه در پروژه‌های پایدار و نوآورانه کمک کند.

رویکردهای نوآورانه در مدیریت نقدینگی برای افزایش ...

انجام مطالعات جامع‌تر برای ارزیابی تأثیر بلندمدت رویکردهای نوآورانه مالی بر تاب‌آوری اقتصادی و بررسی موثر بودن سیاست‌های مقابله با بحران‌ها. این تحقیقات می‌توانند به شناسایی مدل‌های موفق پیاده‌سازی و تدوین چارچوب‌های مفهومی برای مدیریت نوآورانه نقدینگی کمک کنند

منابع:

- ایگدر، حسین (۱۴۰۱)، نقش نوآوری مالی در افزایش تاب آوری (مقاومت) بخش بانکی (مطالعه موردی بانک شهر)، اولین کنگره بین المللی علوم، مهندسی و فن آوری های نو، ۱۴۰۱، هامبورگ.
- سلیمانی، حسن (۱۳۹۶). بررسی رابطه بحران مالی و نگهداشت وجه نقد بر ارزش شرکت در وضعیت عدم تقارن اطلاعاتی. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب.
- شاهچرا، مهشید، دهقان نیری، علیرضا (۱۳۹۷). راهکارهای مدیریت منابع و مصارف برای کنترل ریسک نقدینگی در ایران. فصل نامه مطالعاتی در مدیریت بانکی و بانکداری اسلامی، ۴ (پاییز)، ۱۳۰.
- میرزائی، مجتبی. کرمانی، مهدی. صدیق اورعی، غلامرضا و اصغریور ماسوله، احمدرضا. (۱۴۰۱). رابطه الگوی کنش اقتصادی و تاب آوری در مواجهه با بحران. جامعه شناسی کاربردی، ۳۳ (۲)، ۹۳۱۱۶.
- Afif, A. S., Sah, M. R. K., Taliupan, R., Jatiwardani, K. D., & Mawadah, B. (2024). Innovative Financial Strategies for Economic Resilience in an Uncertain Global Market. *Global International Journal of Innovative Research*, 2(5), 993–1001. <https://doi.org/10.59613/global.v2i5.153>
- Almeida, H., Campello, M., & Weisbach, M. S. (2004). "The Effects of Internal Capital Markets on Investment Efficiency." *Journal of Financial Economics*, 82(1), 61-84.
- Arner, D. W., Barberis, J., & Buckley, R. P. (2015). The evolution of fintech: A new post-crisis paradigm? *Georgetown Journal of International Law*, 47(4), 1271-1319. Retrieved from <https://ssrn.com/abstract=2676553>
- Badiaiev, O. (2024). Innovative approaches to crisis financial management in the context of digital transformation. *Aktual'ni Problemi Innovacijnoï Ekonomiki*, 2024(3), 114–118. <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-3-21>
- Bates, T. W., Du, F., & Wang, J. J. (2024). Workplace Automation and Corporate Liquidity Policy. *Nauki o Zarządzaniu*. <https://doi.org/10.1287/mnsc.2021.03902>
- Bekaert, G., & Harvey, C. R. (2003). Emerging markets finance. *Journal of empirical finance*, 10(1-2), 3-55.
- Benson, C., & Clay, E. (2004). "Understanding the Economic and Financial Impacts of Natural Disasters." World Bank.
- Berk, J., & DeMarzo, P. (2020). "Corporate Finance." Pearson.
- Białowolski, P., Cwynar, A., & WęziakBiałowolska, D. (2022). The role of financial literacy for financial resilience in middle-age and older adulthood. *The International Journal of Bank Marketing*, 40(7), 1718-1748. <https://doi.org/10.1108/ijbm-10-2021-0453>
- Biswas, A., Bhattacharyya, S., & Das, D. (2018). Artificial intelligence in finance: A review and future directions.
- Black, F., & Scholes, M. (1973). "The Pricing of Options and Corporate Liabilities." *Journal of Political Economy*, 81(3), 637-654
- Brigham, E. F., & Houston, J. F. (2019). *Fundamentals of Financial Management* (15th ed.). Cengage Learning.
- Briguglio, L., Cordina, G., Farrugia, N., & Vigilance, C. (2008). Introduction [Small states and the pillars of economic resilience]. University of Malta. Islands and Small States Institute & The Commonwealth Secretariat.

- Campello, M., Giambona, E., Graham, J. R., & Harvey, C. R. (2012). Access to liquidity and corporate investment in Europe during the financial crisis. *Review of Finance*, 16(2), 323–346. doi:10.1093/rof/rfr030
- Carter, W. N., et al. (2013). “Funding Disaster Relief: What Works?” *International Journal of Disaster Risk Science*, 4(4), 227-236.
- CCC. (2017). “Stress Testing: A Comprehensive Framework.” *Credit Cycle Capital*.
- Chambers, D. R., & Lacey, N. L. (2011). *Modern corporate finance*. Plymouth, MI: Hayden McNeil Publishing.
- Chen, Y., Li, J., Wu, C., & Luo, J. (2017). Blockchain-based trusted computation in crowdsourcing. *The Journal of Systems and Software*, 132, 220-234. <https://doi.org/10.1016/j.jss.2017.07.021>
- Claessens, S., & Kose, M. A. (2013). Financial crises: Explanations, types, and implications. In S. Claessens & M. A. Kose (Eds.), *Financial Crises: Causes, Consequences, and Policy Responses* (pp. 359). International Monetary Fund.
- Clark, G. L. (2019). *Finance for a finite planet: An Islamic finance perspective on sustainable development*.
- Deloof, M. (2003). “Does Working Capital Management Affect Profitability of Belgian Firms?” *Journal of Business Finance & Accounting*, 30(3-4), 573-588.
- Exploring Credit Management Automation. (2022). *International Journal For Science Technology And Engineering*, 10(5), 2286–2288. <https://doi.org/10.22214/ijraset.2022.42436>
- Financial Stability Board (FSB). (2020). *COVID19 Pandemic: Financial Stability Implications and Policy Measures Taken*. Retrieved from <https://www.fsb.org/wpcontent/uploads/P1507202.pdf>
- García-Teruel, P. J., & Martínez-Solano, P. (2007). “Effects of Working Capital Management on SME Profitability.” *International Journal of Managerial Finance*, 3(2), 164-177
- Gideon, F., Petersen, M. A., MukuddemPetersen, J., & De Waal, B. (2012). Bank liquidity and the global financial crisis. *Journal of Applied Mathematics*, 2012(1), 743656.
- Hill, E., Clair, T. S., Wial, H., Wolman, H., Atkins, P., Blumenthal, P., ... & Friedhoff, A. (2012). Economic shocks and regional economic resilience. In *Urban and regional policy and its effects: Building resilient regions* (pp. 193-274). Brookings Institution Press
- Hillier, D., Ross, S., Westerfield, R., Jaffe, J., & Jordan, B. (2019). *Corporate Finance*, 4e. McGraw Hill.
- Holzmann, R., et al. (2012). “The Role of Social Protection in Disaster Risk Financing.” *World Bank Social Protection & Labor Discussion Paper*.
- Hussain, M., & Papastathopoulos, A. (2022). Organizational readiness for digital financial innovation and financial resilience. *International journal of production economics*, 243, 108326.
- Ivashina, V., & Scharfstein, D. (2010). Bank lending during the financial crisis of 2008. *Journal of Financial Economics*, 97(3), 319-338. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2009.12.001>
- Jorion, P. (2007). “Value at Risk: The New Benchmark for Managing Financial Risk.” McGraw-Hill.
- Kraussl, R., & Schmid, T. (2014). “The Role of Cash Flow in Corporate Financing Decisions.” *Journal of Corporate Finance*, 29, 216-233.

Kontus, E. (2018). A new approach to the management of cash in a company. In G. Dominici, M. Del Giudice, R. Lombardi (Eds.), *Governing business systems*. Cham: Springer.

Kulkarni, N., & Bansal, S. (2023). Finance Business Process Automation using RPA. *Journal of Economics & Management Research*, 1–5. [https://doi.org/10.47363/jesmr/2022\(4\)220](https://doi.org/10.47363/jesmr/2022(4)220)

Kulshreshtha, A. (2023). Income shock and financial well-being in the covid-19 pandemic: financial resilience and psychological resilience as mediators. *The International Journal of Bank Marketing*, 41(5), 1037-1058. <https://doi.org/10.1108/ijbm-08-2022-0342>

Leeuw, S. E., & AschanLeygonie, C. (2005). A longterm perspective on resilience in socionatural systems. *MicroMesoMacro: Addressing Complex Systems Couplings*, London, World Scientific, 227264.

Linnenluecke, M. K. (2017). Resilience in business and management research: A review of influential publications and a research agenda. *International Journal of Management Reviews*, 19(1), 430. <https://doi.org/10.1111/ijmr.12076>

Liu, H., Yi, X., & Yin, L. (2021). The impact of operating flexibility on firms' performance during the COVID19 outbreak: Evidence from China. *Finance research letters*, 38, 101808.

Li, W. (2020). Financial Crisis Warning of Financial Robot Based on Artificial Intelligence. 34(5), 553–561. <https://doi.org/10.18280/RIA.340504>

Lulaj, E., & Miguez-Vera, A. (2024). Cash Flow Dynamics: Amplifying Swing Models in a Volatile Economic Climate for Financial Resilience and Outcomes. *Scientific Annals of Economics and Business*, 71(3), 315–336. <https://doi.org/10.47743/saeb-2024-0022>

Mahul, O., Signer, B. L., Hamada, H., Gamper, C. D., Xu, R., & Himmelfarb, A. (2019). Boosting Financial Resilience to Disaster Shocks: Good Practices and New Frontiers-World Bank Technical Contribution to the 2019 G20 Finance Ministers' and Central Bank Governors' Meeting.

Maness, S. T., & Zietlow, T. J. (2005). *Shortterm financial management*. Mason, OH: Thomson SouthWestern.

Markowitz, H. (1952). "Portfolio Selection." *The Journal of Finance*, 7(1), 77-91.

McKinsey & Company. (2021). *Building Financial Resilience: Strategies for Managing Liquidity in Times of Crisis*. Retrieved from <https://www.mckinsey.com/businessfunctions/risk/ourinsights/buildingfinancialresilience>

MerriamWebster Inc MerriamWebster's collegiate dictionary [Book]. [s.l.]: MerriamWebster, 1993, 2006.

Pasupuleti, M. K. (2024). Advanced Strategies in Financial Risk Management: Navigating Economic Volatility(Instability and Uncertainty). 1–11. <https://doi.org/10.62311/nesx/932151>

Pham, L. (2020). The impact of green bonds on the financial and environmental performance of firms: A new perspective. *Journal of Environmental Management*, 271, 111204. <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2020.111204>

Rajput, K., C., S., Muthu Lingam, M. A., Duraisamy, D., Bhargavi, C., Sravanthi, M., & Mahrinasari, S. E. (2024). Role of Intelligent Process Automation in the Banking and Financial Services Industry. *Advances in Computational Intelligence and Robotics Book Series*, 513–532. <https://doi.org/10.4018/979-8-3693-5380-6.ch020>

Ravallion, M., & Chen, S. (2019). "The Economics of Poverty: History, Measurement, and Policy." Oxford University Press.

Salignac, F., Hanoteau, J., & Ramia, I. (2021). Financial resilience: a way forward towards economic development in developing countries. *Social Indicators Research*, 160(1), 1-33. <https://doi.org/10.1007/s11205-021-02793-6>

Shapiro, A. C., & Balbier, S. D. (2000). *Modern corporate finance*. New York, NJ: Prentice Hall.

Simonsson, J., & Magnusson, M. (2019). Digital Business Model Innovation: Implications for Offering, Platform and Organization. *Digital Business Models: Driving Transformation and Innovation*, 147168.

Swan, M. (2015). *Blockchain: Blueprint for a new economy*.

Wang, Y., & Hu, Y. (2018). "Cash Flow Forecasting with Dynamic Optimization: A Literature Review." *Journal of Operations Research*, 66(4), 870-884

Zhao, Y., et al. (2018). "Blockchain Technology in Financial Services: A Comprehensive Review." *Journal of Financial Services Research*, 54(1), 91-109.

Zohar, A. (2015). Bitcoin: under the hood. *Communications of the ACM*, 58(9), 104-113.